УКРАЇНА
ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ДРУГОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
ГРИЩУК ВІКТОР КЛИМОВИЧ

УХВАЛА

27 грудня 2019 р. Київ 8619/о/18-19

Член Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Грищук Віктор Климович, здійснивши попередню перевірку скарги Стояновського Валерія Володимировича стосовно судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду Мельник-Томенко Жанни Миколаївни,

встановив:

до Вищої ради правосуддя 24 грудня 2019 року за вх. № С-6179/62/7-19 надійшла скарга Стояновського В.В. стосовно судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду Мельник-Томенко Ж.М. під час здійснення правосуддя у справі № 160/4276/19.

Зокрема, у скарзі вказано, що суддя Мельник-Томенко Ж.М. «на судовому засідання від 25.11.19р. порушив дану свою присягу. Своєю поведінкою був не доброзичливий, не забезпечив з'ясування обставин» щодо наявності пільг у скаржника та «відмовився підкоритися вимогам ст 9 Конституції України, ч 3, 5 ст 77 КАС України, ч1 ст 8 ЗУ «Про судовий збір».

У зв'язку із зазначеним у скарзі висловлено прохання притягнути суддю Мельник-Томенко Ж.М. до дисциплінарної відповідальності.

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу справи між членами Вищої ради правосуддя від 24 грудня 2019 року скаргу Стояновського В.В. передано мені для розгляду.

Пунктами 1, 2 частини першої статті 43 Закону «Про Вищу раду правосуддя» встановлено, що член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги, вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону та за наявності підстав, визначених пунктами 1-5 частини першої статті 44 цього Закону, – повертає дисциплінарну скаргу скаржнику.

Частинами другою та шостою статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» визначено, що дисциплінарна скарга повинна містити, зокрема, конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 106 цього Закону може бути підставою для дисциплінарної відповідальності судді, а також посилання на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені скаржником відомості. Дисциплінарну справу щодо судді не може бути порушено за скаргою, що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку судді.

Разом з тим, у скарзі Стояновського В.В. не наведено конкретних відомостей про наявність у поведінці судді Мельник-Томенко Ж.М. ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 106 цього Закону може бути підставою для дисциплінарної відповідальності судді.

Так, під час проведення попередньої перевірки скарги

Мельник-Томенко Ж.М. встановлено, що у квітні 2019 року звернувся до Дніпропетровського окружного адміністративного суду з позовом до начальника Тернівського відділення поліції Головного управління Національної поліції Дніпропетровської області Шульги А.В. про визнання протиправною бездіяльності та зобов`язання вчинити певні дії. Зокрема, у позовній заяві просив:

- визнати протиправною бездіяльність начальника Тернівського відділення поліції ГУ НП Дніпропетровської області Шульги А.В., яка виявилася у не надані документів згідно із заявою від 24 жовтня 2018 року відповідно принципам статей 3, 22, 34, 68 Конституції України;

- зобов'язати начальника Тернівського відділення поліції ГУ НП Дніпропетровської області Шульгу А.В. протягом 15-ти днів не порушувати правовий режим статей 18,19 Закону України «Про звернення громадян» при розгляді заяви від 24 жовтня 2018 року і надати запрошення для позивача з повідомленням про повноваження осіб, дату, час і місце розгляду його заяви;

- захистити права позивача бути присутнім при розгляді заяви від 24 жовтня 2018 року для відстоювання своїх прав і законних інтересів шляхом їх визнання окремим пунктом рішення зазначивши закон чи інший нормативно-правовий, акт вимоги яких порушено начальником Тернівського відділення поліції ГУ НП Дніпропетровської області Шульгою А.В. згідно зі статтею 249 КАС України.

Ухвалою Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 10 червня 2019 року відмовлено у відкритті провадження та роз'яснено, що розгляд такої справи віднесено до компетенції суду загальної юрисдикції в порядку кримінального судочинства.

Відповідно до постанови Третього апеляційного адміністративного суду від 16 жовтня 2019 року ухвалу суду першої інстанції залишено без змін.

Не погоджуючись з постановою суду апеляційної інстанції, 19 листопада 2019 року оскаржив її у касаційному порядку.

Перевіривши матеріали касаційної скарги, 25 листопада 2019 року суддя Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду Мельник-Томенко Ж.М. постановила ухвалу, якою відмовила у задоволенні клопотання про звільнення від сплати судового збору, касаційну скаргу на постанову Третього апеляційного адміністративного суду від 16 жовтня 2019 року залишила без руху з наданням скаржнику строку для усунення недоліків касаційної скарги.

У мотивувальній частині ухвали зазначено, що відповідно до частин четвертої та п'ятої статті 330 КАС України до касаційної скарги додається документ про сплату судового збору. Якщо касаційна скарга подається особою, звільненою від сплати судового збору відповідно до закону, у ній зазначаються підстави звільнення від сплати судового збору.

Підпунктом 4 пункту 3 частини другої статті 4 Закону України «Про судовий збір» ставка судового збору за подання касаційної скарги на ухвалу суду встановлена на рівні одного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Під дію зазначеної норми підпадають ухвали місцевих адміністративних судів, визначені частиною другою статті 328 КАС України, та прийняті за результатом їх апеляційного перегляду постанови апеляційних адміністративних судів, а також ухвали апеляційних адміністративних судів, наведені в частині третій зазначеної норми процесуального закону.

Згідно зі статтею 7 Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» станом на 1 січня 2019 року розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб становить 1921 грн 00 коп. Таким чином, ставка судового збору, що підлягає сплаті за звернення з цією касаційною скаргою, складає 1921 грн 00 коп. Проте до касаційної скарги скаржником не додано документа про сплату судового збору, водночас висловлено прохання звільнити його від сплати судового збору з огляду на відсутність коштів для сплати.

На підтвердження заявленого клопотання скаржник долучив довідку Тернівського Управління праці та соціального захисту населення місті Кривому Розі ради від 4 листопада 2019 року № 9079.

Відповідно до частини другої статті 8 Закону України «Про судовий збір» суд може зменшити розмір судового збору або звільнити від його сплати у разі, коли розмір судового збору перевищує 5 відсотків розміру річного доходу позивача – фізичної особи за попередній календарний рік.

Разом з тим, довідка Тернівського Управління праці та соціального захисту населення місті Кривому Розі від 4 листопада 2019 року № 9079 не є документом, з якого можливо встановити всю суму доходу позивача за попередній календарний рік. Зазначеним документом констатується факт нарахування щомісячних компенсаційних виплат.

З огляду на викладене, суд не встановив підстав для задоволення клопотання про звільнення від сплати судового збору, а тому відповідно до положень статей 169 та 332 КАС України залишив касаційну скаргу без руху з наданням скаржнику строку для усунення недоліків касаційної скарги (шляхом подання до касаційного суду документа про сплату судового збору в розмірі 1921 грн 00 коп.).

Крім того, варто зазначити, що відповідно до статті 8 Закону України «Про судовий збір» враховуючи майновий стан сторони, суд може своєю ухвалою відстрочити або розстрочити сплату судового збору на певний строк, але не довше ніж до ухвалення судового рішення у справі. Суд може зменшити розмір судового збору або звільнити від його сплати на підставі, зазначеній у частині першій статті 8 Закону України «Про судовий збір».

Ця норма кореспондується з нормою частини першої статті 133 КАС України.

Єдиною підставою для вчинення судом зазначених у цій нормі дій є майновий стан заявника. Обґрунтування пов'язаних з цим обставин, які свідчать про неможливість або утруднення в здійсненні оплати судового збору у встановлених законом розмірах і в строки, покладається на цю особу.

Визначення майнового стану сторони є оціночним та залежить від доказів, якими обґрунтовується рівень майнового стану сторони. Якщо залежно від рівня майнового стану сторона позбавлена можливості сплатити судовий збір, то такі обставини є підставою на відстрочення та розстрочення сплати судового збору, зменшення його розміру або звільнення сторони від сплати.

Отже, суд має самостійно вирішити питання й про відстрочення та розстрочення сплати судового збору, зменшення його розміру або звільнення сторони від сплати судового збору за умови існування належних та допустимих доказів на підтвердження скрутного матеріального становища позивача

Як вказала суддя Мельник-Томенко Ж.М. в ухвалі від 25 листопада 2019 року, надана позивачем довідка не може свідчити про те, що він не має інших джерел для існування та забезпечення своїх потреб, зокрема для сплати

судового збору (вклади, нерухоме та рухоме майно, компенсації, сукупний дохід родини, тощо).

Отже, Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду дійшов правильного висновку проте, що не надано доказів на підтвердження того, що сплата судового збору дійсно є неможливою або існують об'єктивні значні труднощі для його сплати.

Крім того, вимогами статті 129 Конституції України та статті 2 КАС України передбачено, що однією із засад судочинства є рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом.

Обов'язок сплати судового збору слугує гарантуванню принципу рівності всіх осіб у правах щодо доступу до суду. При цьому, судовий збір виконує не тільки фіскальну, а й дисциплінуючу функцію. Він є одним із способів стимулювання належного виконання учасниками відповідних правовідносин своїх прав та обов'язків, передбачених законами України, у зв'язку з чим безпідставне звільнення від його сплати окремих осіб, які користуючись таким звільненням істотно збільшують свої позовні вимоги може свідчити про надання одній із сторін незаконної переваги перед іншою.

Таким чином, скарга Стояновського В.В. не містить жодних конкретних відомостей із посиланням на фактичні дані (свідчення, докази), які б вказували на наявність у діях судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду Мельник-Томенко Ж.М. ознак дисциплінарного проступку, передбаченого частиною першою статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Відповідно до пунктів 2, 3 частини першої статті 44 Закону «Про Вищу раду правосуддя» дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаржнику, якщо вона не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді та посилання на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді.

З підстав, передбачених пунктами 1–5 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Дисциплінарної палати – доповідач постановляє ухвалу про залишення без розгляду та повернення дисциплінарної скарги, копія якої разом із скаргою направляється скаржнику (пункт 12.2 Регламенту Вищої ради правосуддя).

Враховуючи викладене, керуючись статтею 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», статтями 43, 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» та пунктом 12.2 Регламенту Вищої ради правосуддя, член Третьої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя

ухвалив:

скаргу Стояновського Валерія Володимировича залишити без розгляду та повернути скаржникові.

Ухвала оскарженню не підлягає.

Член Другої Дисциплінарної палати
Вищої ради правосуддя **В.К. Грищук**